

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžf/97/2014
Identifikačné číslo spisu:	1010201208
Dátum vydania rozhodnutia:	07.09.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Gerdová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1010201208.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Gerdovej a sudcov JUDr. Jozefa Hargaša a JUDr. Jozefa Milučkého v právnej veci žalobcu: Asociácia spotrebiteľských subjektov Slovenska, Popradská 6, Stará Ľubovňa, právne zastúpený: JUDr. Slavomír Firment, advokát, Ul. 17. Novembra 14, 064 01 Stará Ľubovňa, proti žalovanému: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Mierová 19, 827 15 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného číslo: 583/2010-1000-3100 - rozhodnutie č. 33/2010 zo dňa 14. apríla 2010 ministra hospodárstva Slovenskej republiky, v konaní o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S/223/2010-169 zo dňa 20. mája 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S/223/2010-169 zo dňa 20. mája 2014 p o t v r d z u j e.

Žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovaného číslo: 583/2010-1000-3100 - rozhodnutie číslo: 33/2010 zo dňa 14.04.2010 ministra hospodárstva Slovenskej republiky, ktorým žalovaný zamietol rozklad žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Komisie na rozhodnutie o žiadostiach na dotácie zo štátneho rozpočtu na rok 2010 pre právnické osoby založené alebo zriadené na ochranu spotrebiteľa (ďalej len „Komisia“) č. 264/2010-3300 zo dňa 01.03.2010.

Krajský súd citoval ustanovenie § 8a ods. 1 zákona č. 523/2004 Z.z., § 25 ods. 6 zákona č. 250/2007 Z.z. a rozsudok odôvodnil tým, že z administratívneho spisu zistil, že Ministerstvu hospodárstva SR bola doručená žiadosť žalobcu o poskytnutie dotácie na projekt „Zvýšenie vymožitelnosti spotrebiteľských práv prostredníctvom súdov“, v ktorej žiadal, aby mu bola poskytnutá dotácia vo výške 50.000,- eur. Zo zápisnice z rokovania Komisie na rozhodnutie o žiadostiach na dotácie zo štátneho rozpočtu na rok

2010 pre organizácie na ochranu spotrebiteľa vyplýva, že dňa 16.02.2010 sa uskutočnila verejná prezentácia projektov predložených v zmysle výnosu č. 1/2008 Ministerstva hospodárstva SR zo dňa 16.01.2008 o poskytovaní dotácií združeniam na ochranu spotrebiteľa. Následne z rokovania „Komisie“ zo dňa 17.02.2010 a jej zápisnice vyplynulo rozhodnutie o výške pridelených dotácií pre žalobcu na základe pridelených 81 bodov s tým, že výška štátnej dotácie bude upravená v súlade so štátnym rozpočtom na základe celkovo rozpočtovaných finančných prostriedkov rozpočtovej kapitoly Ministerstva hospodárstva na dotácie pre združenia, ktoré sa prerozdelia tak, že z týchto finančných prostriedkov sa pridelí združeniu určená výška štátnej dotácie.

Komisia na rozhodnutie o žiadostiach na dotácie zo štátneho rozpočtu na rok 2010 pre právnické osoby založené alebo zriadené na ochranu spotrebiteľa vydala dňa 01.03.2010 prvostupňové rozhodnutie č. 264/2010 - 3300, ktorým žalobcovi ako žiadateľovi bola pridelená dotácia na projekt „Zvýšenie vymožitelnosti spotrebiteľských práv prostredníctvom súdov“ vo výške 6.200,- eur. Žalovaný podľa § 25 ods. 6 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z.z.“) uzavrel so žalobcom zmluvu o poskytnutí štátnej dotácie na realizáciu projektu.

Krajský súd konštatoval, že na základe predloženého projektu, osobnej prezentácie a hodnotenia Komisie rozhodol žalovaný o výške dotácie, ktorá je fakultatívnou dávkou v zmysle § 8a ods. 1 zák. č. 523/2004 Z.z., na ktorú žalobca nemá právny nárok, čo vyplýva aj zo slovného spojenia „z výdavkov štátneho rozpočtu možno v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný kalendárny rok poskytnúť dotáciu právnickým osobám a fyzickým osobám“. Zákon neukladá žalovanému povinnosť finančne podporiť spotrebiteľské združenia, to znamená ani žalobcu.

Pokiaľ ide o námietku žalobcu týkajúcu sa neposkytnutia informácií v zmysle zákona č. 211/2000 Z.z., touto sa krajský súd nemohol zaoberať, pretože si ich žalobca v lehotách stanovených zákonom neuplatnil. Za neopodstatnenú vyhodnotil krajský súd aj námietku ohľadne vyhodnotenia projektov, pretože v prvostupňovom rozhodnutí sú uvedené čísla interných predpisov, na základe ktorých Komisia rozhodovala, a ktoré sa nachádzajú aj na webovej stránke Ministerstva hospodárstva SR.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie a navrhol, cit.: „aby odvolací súd Rozsudok okresného súdu zmenil a návrhu v celom rozsahu vyhovel, za súčasného priznania náhrady trov prvostupňového a odvolacieho konania žalobcovi, alebo alternatívne aby tento Rozsudok zrušil a vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie“ z dôvodu, že rozhodnutie správneho orgánu je nezákonné a súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

V dôvodoch odvolania nesúhlasil s názorom súdu, že zákon neukladá povinnosť finančne podporiť spotrebiteľské združenia a naopak má za to, že takúto povinnosť upravuje ustanovenie § 25 ods. 6 zákona č. 250/2007 Z.z.. Za nesprávny považuje postup správneho orgánu v tom, že Ministerstvo hospodárstva SR sprístupilo 26.11.2009 informácie o objeme finančných prostriedkov a oprávnených nákladoch iba pre dva projekty: Projekt ADR - mimosúdne riešenie sporov (80 000 - 100 000 €) a Vydanie brožúrky o bezpečnosti hračiek (10 000 €), hoci žalobca v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám požadoval zverejnenie výšky dotácie a oprávnených nákladov na zastupovanie spotrebiteľov v kolektívnych sporoch na súdoch. Žalovaný tak odmietol urobiť, hoci podaný projekt pokračoval v zastupovaní spotrebiteľov v kolektívnych sporoch na súdoch z roku 2009. Žalobca zastupoval v roku 2010 v rámci tohto projektu spotrebiteľov v 17 súdnych sporoch.

Význam a potrebu účasti združení na riešení týchto úloh potvrdzuje list Ministerstva spravodlivosti SR č.25050/2009-110 adresovaný Ministerstvu hospodárstva SR, ktorý žiada favorizovať tie združenia, ktoré budú poskytovať práve najefektívnejšie prostriedky nápravy. Uvedené potvrdzuje aj list č. 583/2010-3100, t.j. rozhodnutie ministra č. 33/2010: „Na základe spolupráce s Ministerstvom spravodlivosti SR boli spotrebiteľské združenia v roku 2009 oslovené, aby sa zapojili do riešenia spotrebiteľských sporov na súdoch“.

Žalobca ďalej uviedol, že keďže financovanie zastupovania spotrebiteľov žalobcom na súdoch z prostriedkov štátneho rozpočtu v predchádzajúcom období roka 2009 bolo nedostatočné, v septembri 2009 požiadal žalovaného o dofinancovanie projektu, ale nebolo mu vyhovené. Zníženie dotácie o 1300 € v roku 2010 a zároveň obmedzenie použitia znamenalo, že asociácia projekt nemohla ďalej realizovať. Naopak, asociácia bola bez svojho zavinenia vystavená riziku neschopnosti pokračovať v začatých sporoch a tým aj riziku likvidácie samotného občianskeho združenia, ktoré v prípade späťvzatia žalôb by muselo v zmysle Občianskeho súdneho poriadku uhradiť vzniknuté trovy konania.

Súd favorizujúci fakultatívnosť dotácie v zmysle § 8a ods. 1 zák. č. 523/2004 Z.z. sa nedostatočným spôsobom vysporiadal aj s otázkou namietaného porušenia § 47 ods. 3 zákona o správnom konaní. Z priebehu správneho konania, ako aj z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplynulo, že napriek tomu, že žalobca ako žiadateľ splnil všetky podmienky Ministerstva hospodárstva SR o poskytovaní dotácií združeniam na ochranu spotrebiteľov a jeho prezentácia nevykazovala žiadne vecné alebo procesné vady, jej žiadosti o poskytnutie dotácie vo výške 50.000,- € nebolo vyhovené v plnom rozsahu a to aj napriek tomu, že správny orgán neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti a žiadnu správnu úvahu, ktorá by poukazovala na odôvodnenosť jeho postupu pri akomkoľvek objektívnom krátení výšky požadovanej dotácie čo do spôsobu a najmä kvantity (dotácia krátená až o 87,6%).

V ďalšej časti odvolania žalobca namietal, že neexistovala žiadna koncepcia žalovaného pri rozhodovaní o dotácii a ani pri upresňovaní možností jej použitia. Pri využití premisy, že správny orgán v predmetnom konaní, pri ktorom nezistil žiadne vecné, procesné alebo iné právne vady v žiadosti žalobcu o poskytnutie dotácie vo výške 50.000,- €, zistil spoľahlivo skutkový stav veci (čo zákon o správnom konaní predpokladá a ustanovuje v § 3 ods. 4), má žalobca za to, že rozhodnutie, v ktorom došlo ku kráteniu dotácie z objektívne požadovaných 50.000,- € na 6.200,- €, vykazuje právnu vadu, a to porušenie základnej zásady správneho konania - tzv. zásadu materiálnej /objektívnej/ pravdy, pretože vo svojom výroku neodzrkadľuje skutkový stav veci, ktorý správny orgán spoľahlivo zistil a výroková časť rozhodnutia s ohľadom na obsah odôvodnenia vykazuje podozrenie, že správny orgán rozhodol iba na základe subjektívnych dôvodov. Rovnako tak správny orgán opomenul splnenie svojej povinnosti vyplývajúcej mu z ustanovenia § 33 ods. 2 zákona o správnom konaní.

Záverom vytýkal krajskému súdu, že sa nezapodieval ani ďalšími ním namietanými porušeniami zákona o správnom konaní, v dôsledku čoho pochybenia správneho orgánu mali za následok vydanie nezákonného rozhodnutia.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok krajského súdu potvrdiť, pridrži sa skutočností uvedených vo vyjadrení z 09.08.2010 a stotožnil sa s právnym názorom krajského súdu. Do pozornosti dal skutočnosť, že výška poskytnutej dotácie sa viaže na rozpočtové prostriedky štátu na príslušný kalendárny rok. Žalobca sa domáha zrušenia prvostupňového rozhodnutia Ministerstva hospodárstva SR z 01.03.2010 č. k. 264/2010-3330 a druhostupňového rozhodnutia ministra hospodárstva zo 14.04.2010 č. k. 33/2010 a žiada zrušiť rozhodnutia z roku 2010 napriek tomu, že si je vedomý skutočností, že poskytnutie dotácie je viazané na príslušný kalendárny rok, zároveň aj na štátny rozpočet na príslušný kalendárny rok. Teraz je rok 2014, to znamená, že jeho zámer, aby mu bola poskytnutá vyššia dotácia na jeho projekt v roku 2010 je irelevantný a nerealizovateľný. V roku 2014 boli pridelené dotácie v celkovej výške len 20.000,- € oproti roku 2010, kedy boli pridelené dotácie v celkovej výške 124.800,- €.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., bez nariadenia pojednávania, podľa § 250ja ods. 2 a § 214 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a po tom, ako bol deň verejného vyhlásenia rozhodnutia zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk, rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.).

Predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovaného č. 583/2010-1000-3100 -č. k. 33/201014 zo dňa 14.04.2010.

Najvyšší súd z obsahu predloženého súdneho a administratívneho spisu správnych orgánov zistil skutkový stav tak, ako ho podrobne popísal v odôvodnení rozsudku krajský súd, preto pre účastníkov konania známe fakty a skutočnosti nebude nadbytočne opakovať. K úplným, dostatočným a výstižným dôvodom, s ktorými sa najvyšší súd stotožňuje na doplnenie uvádza nasledovné.

Zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 523/2004 Z.z.“) v § 1 ods. 1 upravuje

- a) rozpočet sektora verejnej správy (ďalej len "verejná správa"), osobitne štátny rozpočet, vzájomné finančné a s nimi súvisiace vzťahy v rámci verejnej správy a tieto vzťahy k ostatným subjektom,
- b) rozpočtový proces, pravidlá rozpočtového hospodárenia, funkciu a zostavovanie štátneho záverečného účtu a súhrnnej výročnej správy Slovenskej republiky (ďalej len "súhrnná výročná správa"),
- c) postavenie Ministerstva financií Slovenskej republiky (ďalej len "ministerstvo financií"), ďalších ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy 1) a iných právnických osôb verejnej správy v rozpočtovom procese,
- d) zriaďovanie rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií a hospodárenie rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií.

Tretia časť zákona č. 523/2004 Z.z. v ustanovení § 8a upravuje dotácie.

Podľa § 8a ods. 1, veta prvá, veta tretia, štvrtá a piata citovaného zákona, z výdavkov štátneho rozpočtu možno v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok poskytovať dotácie právnickým osobám a fyzickým osobám. Dotácie sa poskytujú len na základe osobitného zákona v rozsahu, spôsobom a za podmienok ním ustanovených alebo ustanovených podrobnejšie iným všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným na jeho vykonanie; tým nie sú dotknuté ustanovenia tohto zákona. Poskytovateľ dotácie môže ustanovené podmienky podrobnejšie určiť, prípadne môže určiť ďalšie podmienky, ktorými sa zabezpečí maximálna hospodárnosť a efektívnosť použitia dotácie. Poskytovateľ dotácie je povinný pri poskytnutí dotácie jednoznačne písomne vymedziť účel, na ktorý sa dotácia poskytuje.

Z vyššie citovaného ustanovenia § 8a zákona č. 523/2004 Z.z. vyplýva, že dotácie možno poskytnúť za podmienok ustanovených v zákone a je na Komisii (zriadená rozhodnutím č. 8/2010 ministra hospodárstva SR z 10.02.2010 v počte 6 členov), ktorá vyhodnocuje predložený projekt spolu s podkladmi (prílohami žiadosti určenými v § 2 ods. 2 Výnosu MH SR č. 1/2008 zo 16. januára 2008 o poskytovaní dotácií združeniam na ochranu spotrebiteľa) a kritérií upravených Rokovacím poriadkom, ako zhodnotí a vyhodnotí projekt.

Na základe verejnej prezentácie konanej dňa 16.02.2010 projekt žalobcu bol ohodnotený 81 bodmi z celkového počtu 150 bodov a nespĺňal kritérium jasnosti a zrozumiteľnosti stanovených aktivít na realizáciu navrhnutých cieľov, kritérium odbornej a operačnej kapacity na realizáciu žiadosti pre účelné využitie pridelených prostriedkov a kritérium metodológie realizácie, požiadavky neopodstatnene vysokých finančných prostriedkov a alternatívnej realizácie projektu lacnejším, resp. účinnejším spôsobom. Rozhodnutím „Komisie“ bola vzhľadom na uvedené pridelená dotácia vo výške 6.200,- €.

Poskytovanie dotácií a príspevkov zo štátneho rozpočtu právnickým a fyzickým osobám sa riadi § 8 ods. 2 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Dotácie predstavujú peňažné prostriedky, ktoré majú charakter platby, ktorú jednotlivec alebo inštitúcia poskytuje inému jednotlivcovi alebo inštitúcii bez nároku na protihodnotu. Dotácie môžu byť účelové (presne vymedzené použitie) alebo neúčelové (využitie nie je presne definované, možno ju použiť na akékoľvek výdavky). Dotácia môže byť poskytnutá v čiastočnej výške alebo v plnej výške podľa žiadosti žiadateľa o dotáciu. Dotácie sa spravidla poskytujú na presne vymedzené úlohy alebo účely za

vopred stanovených podmienok. Ak poskytnutá dotácia nebude použitá na presne stanovený účel v súlade so zmluvou o poskytnutí dotácie, musí byť vrátená (alebo jej časť) poskytovateľovi dotácie.

Dotácie poskytované zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky alebo z prostriedkov Európskej únie v súčasnosti chápeme ako určitú formu podpory podľa určených priorít v rôznych rozvojových programoch. Tým, že poskytnutie dotácie podlieha povinnému ročnému zúčtovaniu so štátnym rozpočtom, jej čerpanie býva spravidla v tom roku, v ktorom bola poskytnutá. Jej nevyčerpanie alebo čerpanie v rozpore so zmluvou o poskytnutí dotácie má za následok vrátenie do štátneho rozpočtu.

S konštatovaním krajského súdu, že dotácia je fakultatívnou dávkou a možno ju poskytnúť aj v čiastočnej výške je preto potrebné aj vzhľadom na vyššie uvedené súhlasiť.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Odvolací súd vyhodnotil rozsah a dôvody odvolania vo vzťahu k napadnutému rozsudku Krajského súdu v Bratislave po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu a s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku. S týmito sa odvolací súd stotožňuje v celom rozsahu.

Najvyšší súd v konaní žalovaného nezistil ani takú vadu, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého správneho rozhodnutia (§ 250j ods. 3 O.s.p.), v dôsledku čoho nemožno konštatovať, že napadnuté rozhodnutie správneho orgánu alebo jeho postup nie je v súlade so zákonom. Nepochybil preto krajský súd, ak žalobu zamietol.

Pri rozhodovaní o náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd vychádzal z ustanovení § 246c ods. 1, § 224 ods. 1 a § 250k O.s.p. tak, že žalobcovi, ktorý nebol v konaní úspešný náhradu trov konania nepriznal a žalovanému právo na náhradu trov konania zo zákona neprináleží.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.